

IRVINE WELSH

TRAINSPOTTING
Toneelversie door Harry Gibson

Vertaling Tom Kleijn

PERSONEN

Mark (Jongen in café)

Tommy (Sick Boy / Dronkelap)

Franco (Mr McKay / Johnny)

Alison (June / Meisje in café / Lizzie)

Copyright ©: Random House, London

Copyright © Nederlandse vertaling: Tom Kleijn 1998

DEEL EEN**1****MARK**

Kut! ...

Ik werd wakker in een vreemd bed, in een vreemde kamer, helemaal onder mijn eigen vuil. Ik had in bed gepist. Ik had in bed gekotst. Ik had mezelf in bed ondergeschet. Ik glip het bed uit. Ik til het dekbed op. Ik bekijk het. Het bed is één grote teringzooi. De roze anjertjes op het witte laken zijn verzopen in giftig bruine smurrie. Ik moet het zootje in het onderlaken inpakken zoals patat in een stuk krant en dan de hoes van het dekbed eromheen doen, ik maak er een soort prop van, zorg ervoor dat het niet lekt, weet je, en douw het onder het bed. Dan draai ik het matras om om de natte plek te verbergen. Dan zie ik mezelf in een spiegel. Jezus Christus! Ik sluip de slaapkamer uit en de badkamer in om de troep van mijn borst, dijen en reet te spoelen. De badkamer is - mooi. Wie ken ik nou godverdomme met een mooie badkamer? O nee. Gail Houston! Ik ben in het huis van Gail Houston's moeder. Hoe ben ik hier terechtgekomen? Wie heeft me hier naartoe gebracht? Wie heeft me godverdomme uitgekled? Ik kan me geen klote meer herinneren na de kroeg in Rutherglen.

Geen idee, wanneer Gail Houston in beeld verscheen. We gingen al zes weken met elkaar uit, maar we hadden geen *seks*. Ze had gezegd dat ze niet wilde dat onze relatie op puur lichamelijke basis zou beginnen, omdat het daar anders bij zou blijven. Ze had dat in de *Cosmopolitan* gelezen, weet je. Dus zes weken later heb ik een paar kloten als watermeloenen. D'r was waarschijnlijk ook niet zo'n klein beetje van mijn kwak in dat bed terechtgekomen, afgezien van mijn pis, mijn stront en mijn kots.

Maar goed, ik lig dus net onder het kale dekbed op het kale matras in de hoop nog even wat te kunnen slapen, als de deur opengaat. Gail komt de kamer binnen. Het is morgen. 'Jij was er behoorlijk erg aan toe gisteravond!' zegt ze. 'Wat is er met het beddegoed gebeurd?' 'Eh, een ongelukje, Gail.' Ik weet niet zo zeker, of ze het helemaal begrijpt, maar ik heb geen zin om haar in geuren en kleuren te vertellen, wat er is gebeurd. Ze trekt haar neus op en zegt dat het niet uitmaakt en dat ik naar beneden moet komen 'we gaan zo ontbijten'. Ze stuift de kamer uit. Ontbijt?! Ik sta op, kleed me aan, sluip de trap af - met mijn bundeltje dat ik naar huis wil meenemen

om te wassen. Weet je?

Goed. Gail's ouders zitten aan de keukentafel. Het geluid en de vette stank van een traditioneel zondagochtendontbijt zijn getverdemme niet te beschrijven. 'Nou, iemand was er behoorlijk erg aan toe gisteravond', zegt Gail's Ma, maar om te plagen, weet je. Ik krijg een kop als een boei. Meneer Houston, die aan de keukentafel zit, probeert me een beetje op mijn gemak te stellen. 'Nou ja', zegt ie, 'het is goed af en toe de teugels te laten vieren.' 'Het zou goed zijn die daar af en toe wat strakker aan de teugels te houden,' zegt Gail. (Niks op tegen, een beetje bondage, ikke.) 'Eh, Mevrouw Houston,' zeg ik en wijs naar mijn bundeltje, 'ik heb een beetje een bende gemaakt van het laken en het dekbedovertrek. Ik neem ze mee naar huis om te wassen. Ik breng ze morgen terug.' 'Ach, jongen, dat geeft toch niets. Ik stop ze gewoon in de wasmachine.' (Ze begrijpt het niet.) 'Ga zitten en eet wat.' 'Nou, maarre, eh, het is echt een heel smerige bende. Het is al pijnlijk genoeg voor me. Ik neem ze liever mee naar huis.' 'Guttegut!' lacht Meneer Houston - zonder het te begrijpen. 'Niets ervan, ga zitten, jongen, ik zorg er wel voor' - Mevrouw Houston sluipt ongemerkt naar me toe en graait naar mijn bundeltje. De keuken was haar territorium. Je kon niet om d'r heen. Ik trek het naar me toe, tegen mijn borst aan; maar Mevrouw Houston is razend snel en onverwacht sterk. Ze krijgt het stevig te pakken en rukt het uit mijn klauwen. De lakens vliegen de lucht in - en een ongelooflijk stinkend stortbad van stront, zuiperskots en smerige zeik spat de hele boel onder. Mevrouw Houston staat er als door de bliksem getroffen bij, een paar seconden maar, voordat ze kokhalzend naar de gootsteen rent. Meneer Houston's bril, gezicht en witte overhemd zitten onder de bruine spetters dunne stront. 'In gods naam, in gods naam,' krast Meneer Houston ... terwijl Mevrouw Houston kotst, en ik probeer wat van die troep met de lakens op te dweilen ... Daarna is het me nooit meer gelukt Gail in bed te krijgen.

2

TOMMY

Hé!

MARK

Tommy!

TOMMY

Kun je nog herinneren, die keer dat ik met Laura McEwan mee ging?

MARK

Laura McEwan?! Een meisje met een ontzagwekkende seksuele reputatie.

TOMMY

Op een avond in een kroeg op de GrassMarket klampt ze me gewoon aan en neemt me mee naar huis. Ze zegt, 'Ik wil dat jij mijn reet ontmaagt. Neuk me in mijn reet. Dat heb ik nog nooit eerder gedaan.' 'Eh' (zeg ik), 'tja, dat klinkt lekker ...' Maar er waren een paar andere dingen die ze eerst met me wilde doen. Ze bindt mijn enkels bij elkaar met plakband.

We hebben geen kleren aan, weet je. We hadden ons uitgetrokken. Ik lig op bed. Goed. Ze heeft mijn enkels bij elkaar gebonden met plakband. Enne, eh, mijn polsen ook. Heeft ze ook met plakband of zo bij elkaar gebonden.

MARK

Maar, hoe ga je d'r dan in haar reet neuken, als ik vragen mag?

TOMMY

Ze zegt 'Ik doe dit omdat ik niet wil dat je me pijn doet, begrijp je? We doen het van opzij.'

MARK

Ach, flikker op!

TOMMY

'Als ik pijn krijg, is het gelijk afgelopen. Okay? Want ik laat me door niemand pijn doen. Ik laat me door geen enkele gozer ooit pijn doen. Begrijp je me?' 'Ja, duidelijk, ja, natuurlijk ...' Ik wou helemaal niemand pijn doen. Maar goed, ik lig daar, vastgebonden op dat bed, naakt weet je wel, en zij is haar kut aan het vingeren en zegt 'Jij bent prachtig!' Had nog nooit iemand tegen me gezegd, dat ik prachtig was. Begint ze me te pijpen. Whaaaow ... oeioeioei! En dan, vlak voordat ik klaarkom, houdt ze ermee op. En gaat ze de kamer uit. Ze laat me daar liggen, vastgebonden met plakband en een pik als een heipaal. Ik begin een beetje paranoia te worden. Laura had het een hele tijd gedaan met een gozer, ene Roy, die door haar toedoen in het gekkenhuis was beland. Ze komt de slaapkamer weer binnen met iets in haar

hand. 'Ik wil je nou in mijn reet hebben. Dus ga ik jouw pik dik onder de vaseline smeren, zodat het geen pijn doet als je hem er bij mij in steekt. M'n spieren zullen wel strak zijn, want dit is de eerste keer voor me, maar ik zal proberen me te ontspannen.' Ondertussen is ze een joint aan het roken. Misschien een beetje stoned. Want het was geen vaseline, wat ze in de badkamer had gevonden, het was "Vick's Vapo Rub". Aaaaaargh! Ik dacht dat m'n eikel er vanaf werd gezaagd. 'Kut. Sorry,' zegt ze. Ze helpt me van het bed af, ze helpt me de badkamer in, ik hupte mee, terwijl ik tranen met tuiten huilde van de pijn, zij laat de wastafel vollopen met water ... En dan gaat ze weg om een schaar te zoeken om dat tering plakband door te knippen. Met heel veel moeite kom ik bij de wasbak en laat mijn pik in het water zakken. Oh, kut! Ik werd wakker in het ziekenhuis. Ik had zes hechtingen in mijn kop, branderige striemen van de plakband op mijn enkels en een hotdog tussen mijn benen. Dus zeur jij nou maar niet over Gail Houston, want het is mij nooit gelukt Laura McEwan in haar reet te neuken.

3

MARK

Wat doe je tegenwoordig?

TOMMY

Heb jij een baantje?

MARK

Flikker op. Ik zit gebeiteld in de steun.

TOMMY

Op hoeveel plekken sta je nou ingeschreven?

MARK

In Edinburgh, in Glasgow, drie keer in London. Vijf plekken. Dat bijhouden is al een volledige baan. Plus sturen ze je af en toe op een echte baan af, dan moet je weer sollicitatie-gesprekken verkloten.

TOMMY

Ze hebben mij op een baantje afgestuurd -

MARK

Klootzakken.

TOMMY

- in een hotel.

*(Hij geeft **MARK** een stuk papier.)*

MARK

Vuile teringklootzakken.

TOMMY

Ik ben er naartoe gegaan. Ziet er godverdomme uit als een paleis.

MARK

Portieren?!

TOMMY

Ik verkloot het wel.

MARK

Jaja, maar je moet het wel goed verkloten, weet je?

TOMMY

Als we gewoon onszelf blijven en eerlijk zijn, zo van 'Zo ben ik nou eenmaal', weet je? Dan geven ze geen van ons tweeën ooit een baan, van zijn leven niet.

MARK

Nee, kijk, als je het er te dik bovenop legt, dan zeggen die klootzakken het tegen de Sociale Dienst en dan zetten die hufters je uitkering stop. Dan zeggen ze 'Deze werkzoekende heeft gewoon geen zin om werk te zoeken!'

TOMMY

Kut. Wat moet ik nou doen dan?

MARK

Weet je nog op welke school je hebt gezeten?

TOMMY

Op Leithy, man, net als jij.

MARK

Nou, kijk, op dat kutformulier vul je in dat je op een dure school hebt gezeten, Georg Heriot's of zo -

TOMMY

George Heriot's?!

MARK

Omdat iedereen weet, dat je geen enkele kans hebt om iets *behoorlijks* in deze stad te krijgen, als je niet op een dure school heb gezeten.

TOMMY

Ja ... Maar ...

MARK

Niks maar - nooit van z'n leven gaan ze iemand van George Heriot's zo'n kutbaantje als *hotelpartier* aanbieden. Dat is alleen maar voor gepeupel zoals wij. Als ze Leithy of Craigy op je formulier zien staan, dan geven die klootzakken jou dat baantje. Snap je.

TOMMY

Uhm ...

MARK

Trouwens, ik ben echt op George Heriot's geweest, toen ik in de leer was bij een meubelmaker. We hebben daar toen een paar boekenkasten gebouwd.

TOMMY

Zo-o?!

MARK

Ik zal je laten zien hoe je dat doet.

McKAY(*bekakt*)

Neemt u plaats, Meneer Renton. Ik maak uit uw sollicitatieformulier op, dat u op het George Heriots heeft gezeten.

MARK (*bekakt*)

Klopt. Lijkt nu wel een eeuwigheid geleden.

McKAY(*bekakt*)

Zeg, maakt die oude McDonald nog altijd zijn rondes?

MARK(*bekakt*)

Gut, u neemt me wel ver mee terug in de tijd, zeg.

McKAY(*bekakt*)

Jaja ... een goeie kearel ...

MARK

Kut. Hij vreet het. Hij mag mij. Die klootzak gaat mij die baan geven. Mijn theorie gaat niet op. Dit is verschrikkelijk. Ik moet nu wat doen.

McKAY (*bekakt*)

Ehm ... Mark ... ehm .. kunt u ehm .. de ... ehm leemtes in uw ...ehm ... curriculum ... ehm ... verklaren?

MARK

(Kun jij de leemtes in je geleuter verklaren, lul?)

(*bekakt*) Ehm ... Meneer McKay ...

McKAY (*bekakt*)

Aleister.

MARK(*bekakt*)

Aleister ... Ik heb een hardnekkig probleem gehad met heroïneverslaving. Ik heb daartegen trachten te vechten, maar het heeft mij in mijn beroepsactiviteiten beperkt. Ik vind het belangrijk om eerlijk te zijn en dit aan u te melden, als mogelijk toekomstig werknemer.

(Zie je mij al een shot zetten in je hotelplee en mijn reet aanbieden aan je gasten?)

MARK en **TOMMY**

Nooit!

McKAY (*bekakt*)

Wel, eh, bedankt voor uw openhartigheid, Meneer Renton. Eh, we moeten nog een paar andere mensen spreken ... dus nogmaals hartelijk dank en we nemen contact met u op.

MARK

Een wonder. Zie je, doe enthousiast. Verkoop jezelf ... en vertel dan de waarheid ...

TOMMY

Perfect, man. Maar het is moeilijk voor mij, weet je? Ik word hartstikke verlegen, weet je?

MARK

Kijk. Hier kikker je wat van op.

TOMMY

Wat is dat?

MARK

Speed, man. Goeie dope. Van Davie Mitchell gehad. Daarmee kun je jezelf beter

verkopen.

TOMMY

Whaaouw! Ik voel me goe-oed! Ik ben helemaal klaar voor dat gesprek. Wat je zei, verkoop jezelf en vertel de waarheid.

MARK

Precies ...

TOMMY

Jij en ik, man. Daar gaan we.

McKAY (*bekakt*)

Neemt u plaats - Meneer Murphy.

TOMMY

Whaaouw!

McKAY (*bekakt*)

Ik maak uit uw sollicitatieformulier op dat u op het George Heriots heeft gezeten. De Ouwe Jongens lopen vanmiddag behoorlijk de deur plat.

TOMMY

Eigenlijk moet ik hier even wat rechtzetten. Ik heb op Augie's, St. Augustinus bedoel ik, gezeten, toen op Graigy, eh Graigroyston, weet je. Ik heb er alleen maar Heriots opgezet, omdat ik dacht dat het zou helpen om dat baantje te krijgen. Te veel discriminatie hier in de stad, man, weet je toch? Op het moment dat die dumbo's in pak met stropdas Heriots of Edinburgh Academy zien staan, beginnen ze te geilen, weet je. Ik bedoel, zou u dan zoiets gezegd hebben van: "Ik zie dat u op Craigroyston heeft gezeten"?

McKAY (*bekakt*)

Nou, ik wilde gewoon even een praatje maken, aangezien ik zelf op Heriots heb gezeten. Met de bedoeling u op uw gemak te stellen. Maar ik kan u zeker geruststellen met betrekking tot discriminatie. Daar wordt allemaal rekening mee gehouden in ons programma "Gelijke kansen voor iedereen".

TOMMY

Hartstikke cool, man, ik ben helemaal gerustgesteld, het is alleen dat ik deze baan echt wil eigenlijk, kon niet slapen vannacht, bang dat ik het zou verkloten, of zo, weet je? Het is alleen, als knakkers 'Craigroyston' op het formulier zien staan, dan

denken ze bij hun eigen, nou iedereen die op Graigie's heeft gezeten, is een loser, toch? Maar ...

McKAY (*bekakt*)

Welnu, ik -

TOMMY

... ken je Scott Nisbet, die voetballer toch, hij speelt in het eerste elftal van de Huns, eh Rangers, neemt het op tegen al die dure internationals, weet je? Die knakker zat een jaar onder mij op Craigie, man.

McKAY (*bekakt*)

Ik kan u verzekeren, Meneer Murphy -

TOMMY

Tommy.

McKAY (*bekakt*)

- wij zijn veel meer geïnteresseerd in de kwalificaties, die u heeft behaald, dan op welke school u, of welke kandidaat dan ook, heeft gezeten.

TOMMY

Hé, je zegt het maar, man. Jij bent de man, de baas, de gozer in de stoel, zagezegd, toch.

McKAY (*bekakt*)

Welnu, hier staat dat u in vijf vakken uitstekende cijfers heeft behaald - in sociologie, voedingsleer, warenkennis -

TOMMY

Whaah. Wacht 'ns effe, moet je daar toch onderbreken, ouwe jongen. Uitstekende cijfers allemaal lulkoek, weet je? Dacht, ik zet die neer, om een poot tussen de deur te krijgen. Om initiatief te tonen, als het ware. Snap je? Ik wil dit baantje echt, man, ik -

McKAY (*bekakt*)

Waarom wilt u die baan zo verschrikkelijk graag, dat u bereid bent ervoor te liegen?

TOMMY

Ik heb de pegels nodig, man.

McKAY (*bekakt*)

De wat?

TOMMY

De poen, zogezegd, de duiten, de centen en zo. Weet je?

McKAY (*bekakt*)

Hartelijk dank, Tommy, u hoort nog van ons.